

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5Co/6/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5109223187
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Jamrich
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2012:5109223187.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: Lesné pozemkové spoločenstvo, Urbár, Lietavská Svinná, 013 11 Lietavská Svinná, IČO: 00631833, právne zastúpeného JUDr. Gabrielom Šujanom, advokátom, so sídlom Revolučná 5, 010 01 Žilina, proti odporcovi: COOP Jednota Žilina, spotrebné družstvo, Predmestská 71, 010 83 Žilina, IČO: 00169048, právne zastúpenému JUDr. Zuzanou Hudzíkovou, advokátkou, so sídlom W., Ul. A. T. XX, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Žilina č.k. 4C/159/2009 zo dňa 5.8.2011, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd návrh zamietol a navrhovateľovi uložil povinnosť uhradiť odporcovi trovy konania vo výške 376,81 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Súd prvého stupňa svoj rozsudok odôvodnil poukazom na ust. § 80 O.s.p., zák. č. 81/1949 Sb. n. SNR, zák. č. 2/1958 Sb. n. SNR, zák. NR SR č. 181/1995 Z.z. a vykonané dokazovanie, na základe ktorého zistil nasledovné skutočnosti:

Súd sa predovšetkým zaoberal otázkou splnenia podmienky procesnej spôsobilosti navrhovateľa z dôvodu námietky odporcu týkajúcej sa aktívnej legitímácie navrhovateľa. Navrhovateľ je pozemkovým spoločenstvom vzniknutým na základe zákona č. 181/1995 Z.z., ktorý v § 9 ustanovuje, že podľa tohto zákona môže pozemkové spoločenstvo vzniknúť ako spoločenstvo bez právnej subjektivity alebo spoločenstvo s právnou subjektivitou. Kým spoločenstvo bez právnej subjektivity zakladajú vlastníci podielov spoločnej nehnuteľnosti zápisom do zoznamu spoločníkov, spoločenstvo s právnou subjektivitou sa zakladá zmluvou o založení spoločenstva s právnou subjektivitou vlastníkov podielov spoločnej nehnuteľnosti.

V predmetnej veci bolo za navrhovateľa označené pozemkové spoločenstvo s právnou subjektivitou, ktorému zákon výslovne priznáva spôsobilosť mať práva a povinnosti, preto môže v konaní vystupovať ako účastník konania, ktorú skutočnosť mal súd preukázanú z rozhodnutia Obvodného úradu Žilina č.: poľn.-499/1996-380 zo dňa 17.7.1990, ktoré sa stalo právoplatným a vykonateľným dňa 5.8.1996, podľa ktorého bol navrhovateľ zapísaný do Registra pozemkových spoločenstiev s právnou subjektivitou pod názvom "Lesné pozemkové spoločenstvo, Urbár Lietavská Svinná" so sídlom v Lietavskej Svinnej.

Z rozhodnutia Okresného úradu v Žiline, odboru pozemkového, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva č.: 99/01130/OÚ-OPPLH/Sá zo dňa 4.8.1999 mal súd preukázané, že navrhovateľa navonok zastupuje predseda spoločenstva.

Čo sa týka aktívnej legitímácie navrhovateľa, súd mal v konaní preukázané, že navrhovateľ Lesné pozemkové spoločenstvo, Urbár Lietavská Svinná je zo zákona právnym nástupcom zaniknutého

pozemkového spoločenstva Urbárska obec Svinná a to s poukazom na znenie ustanovenia § 2 ods. 1 zákona Národnej rady SR č. 181/1995 Z.z. Navrhovateľ - Lesné pozemkové spoločenstvo, Urbár Lietavská Svinná vznikol ako pozemkové spoločenstvo s právnou subjektivitou s pôsobnosťou pre katastrálne územie Lietavská Svinná a združil fyzické osoby, ktoré sú vlastníkami podielov bývalej Urbárskej obce Svinná. Zo správy Obvodného lesného úradu v Žiline zo dňa 11.7.2011 mal súd preukázané, že Lesné pozemkové spoločenstvo, Urbár Lietavská Svinná je oprávnenou osobou podľa dohody o vydaní majetku Bývalého urbáru Lietavská Svinná od povinnej osoby Lesy SR, š.p. Takéto postavenie navrhovateľa zakladá aktívnu legitímáciu navrhovateľa na domáhanie sa práv po zaniknutom subjekte - Urbárskej obci Svinná.

Navrhovateľ sa v tomto konaní domáhal určenia existencie jeho vlastníckeho práva k pozemku vedenému na Správe katastra v Žiline v kat. území A. J. ako parcela č. 350 o výmere 304 m², ktorá je totožná s pozemno-knižnými parcelami č. 213/1 a 213/2. Súd v zmysle ust. § 80 písm. c/ O.s.p. skúmal, či na takomto určení existuje naliehavý právny záujem.

Pokiaľ sa navrhovateľ domáhal určenia vlastníckeho práva k pozemku parc. č. KNC 350 dôvodiac, že hospodárska zmluva uzatvorená 30.9.1966 medzi Jednotným roľníckym družstvom v Lietavskej Svinnej a Jednotou, ľudovým spotrebným družstvom v Žiline je neplatná, pretože prevodca - JRD Svinná previedol na nadobúdateľa Jednotu ĽSD Žilina vlastnícke právo k pozemkom napriek tomu, že sa vlastníkom týchto pozemkov nikdy nestal. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že toto tvrdenie navrhovateľa nie je dôvodné.

V hospodárskej zmluve o prevode vlastníctva nehnuteľností uzatvorenej dňa 30.9.1966 medzi JRD v Lietavskej Svinnej na jednej strane a Jednotou ĽSD v Žiline na strane druhej bolo konštatované nadobudnutie vlastníckeho práva JRD Lietavská Svinná podľa zák. č. 81/1949 Sb.n. SNR, podľa ktorého ustanovenia § 1 malo prejsť vlastníctvo k majetku uvedenému v § 2 na jednotné roľnícke družstvá, zriadené podľa zákona č. 69/1949 Sb. dňom vzniku jednotného družstva, za účelom rozšírenia a povznesenia pastevného odchovu dobytká, pričom podľa ustanovenia § 2 písm. a) a b) cit. zákona sa ustanovenie § 1 ods. 1 zákona vzťahuje na spoločné nehnuteľnosti bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov, ktoré upravuje zák. čl. X/1913 a spoločné nehnuteľnosti pasienkových spoločenstiev zriadených podľa zák. čl. X/1913, ako aj na príslušenstvo týchto nehnuteľností s právami spojenými s ich držbou. Na JRD Lietavská Svinná prešlo teda vlastníctvo nehnuteľností uvedených v § 2 písm. a) a b) zákona č. 69/1949 Sb. dňom založenia JRD v Lietavskej Svinnej, teda dňa 21.4.1958.

Pokiaľ navrhovateľ poukazoval na rozhodnutie Okresného národného výboru v Žiline, odboru poľnohospodárstva a lesného hospodárstva zo dňa 21.6.1958, na základe ktorého prešli do obhospodarovania Krajskej správy lesov v Žiline a JRD Lietavská Svinná pozemky špecifikované v rozhodnutí a to na základe zákona č. 2/1958 Sb. SNR, pričom pozemky pkn. parc. č. 213/1 a 213/2 toto rozhodnutie neobsahuje, teda navrhovateľ dôvodil, že vlastnícke právo navrhovateľa, resp. Urbárskej obce Svinná k týmto pozemkom nikdy nezaniklo, súd dospel k záveru, že i toto tvrdenie navrhovateľa je nedôvodné. Zákon č. 2/1958 Sb. SNR sa vzťahoval na lesné pozemky a pasienky zo spoločného lesa. Zákon č. 81/1949 Sb.n. SNR sa však týkal všetkých nehnuteľností bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov a tieto nehnuteľnosti mali prejsť podľa cit. zákona do vlastníctva JRD a to za účelom rozšírenia a povznesenia pastevného odchovu dobytká. Pozemky pkn. parc. č. 213/1 a 213/2 slúžili ako priestranstvo pre trhy s dobytkom, nachádzala sa na nich aj váha pre dobytok, s chovom dobytká preto priamo súviseli a na ten účel sa aj využívali. Pozemky pkn. parc. č. 213/1 a 213/2 teda prešli do vlastníctva JRD Svinná ex lege - priamo zo zákona č. 81/1949 Zb.

Oporca ako jeden z dôvodov, pre ktorý by mal súd návrh zamietnuť, uviedol, že nadobudol vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam vydržaním, preto súd skúmal, či boli splnené podmienky pre vydržanie nehnuteľností podľa ust. § 134 ods. 1 OZ v platnom znení.

Súd mal z vykonaného dokazovania preukázané, že právny predchodca odporcu - Jednota, ľudové spotrebné družstvo Žilina bol v dobrej viere, že pozemky parc. č. 213/1 a 213/2 riadne nadobudol na základe hospodárskej zmluvy uzatvorenej dňa 30.9.1966. Na pozemku bola následne postavená predajňa potravín na základe stavebného povolenia vydaného Okresným národným výborom, odborom pre výstavbu v Žiline, číslo výst. 1642/1965 - H zo dňa 15.7.1965. Stavbe bolo určené súpisné číslo 51 rozhodnutím obce Lietavská Svinná - Babkov, č.: 452/2007 zo dňa 4.5.2007. Právny predchodca odporcu

pozemok parc. č. 350 od uzatvorenia hospodárskej zmluvy dňa 30.9.1966 nepretržite a nerušene užíval a to až do dátumu podania určovacej žaloby v tomto konaní (18.8.2009).

Požadovaná doba pre vydržanie nehnuteľnosti je 10 rokov. Vydržacia doba začala právnomu predchodcovi odporcu plynúť dňom 1.1.1992, kedy nadobudla účinnosť novela Občianskeho zákonníka č. 509/1991 Zb. a uplynula dňa 1.1.2002. Požadovaná dĺžka doby potrebnej na vydržanie vlastníckeho práva odporcu k pozemku parc. č. CKN 350 v kat. území A. J. ako ďalšia nevyhnutná podmienka pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním bola splnená. Súd s poukazom na námietku vydržania vznesenú odporcom pre prípad, že by súd konštatoval neplatnosť hospodárskej zmluvy uzatvorenej dňa 30.9.1966, ktorá sa stala titulom pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti odporcom, ku ktorej nehnuteľnosti sa navrhovateľ v tomto konaní domáhal určenia vlastníckeho práva, dospel k záveru, že námietka vydržania bola vznesená dôvodne, keďže odporca užíval pozemok parc. č. 350 nerušene, nepretržite, počas stanovenej 10-ročnej vydržacej doby, v dobrej viere, že mu pozemok vlastnícky patrí, a to od uzatvorenia hospodárskej zmluvy dňa 30.6.1966.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a vyhl. č. 655/2004 Z.z.

V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Navrhoval odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť v zmysle ust. § 220 ods. 1 O.s.p. a vyhovieť návrhu v celom rozsahu. Vo svojom odvolaní poukazoval na to, že súd prvého stupňa i keď riadne zistil skutkový stav veci, nesprávne posúdil právny stav a tak dospel k nesprávnomu právnomu záveru. Vytýkal súdu, že bezdôvodne vyvodil záver, že podľa zák. č. 81/1949 Sb.n. SNR prešli do vlastníctva aj dotknuté pozemky navrhovateľa na jednotné roľnícke družstvá. Predmetom sporu nie je pôda trvalých trávnatých porastov pasienkov, ale bývalá kováčňa na kovanie koní a parcela, na ktorej bola zriadená váha na váženie dobytku (pôvodne pkn parcely č. 213/2 a 213/1 zapísané vo vložke č. 423 - teraz parcela C KN č. 350 vo výmere 304 m² v k.ú. A. J., obec A. J.). Zo žiadnych listín vtedajších orgánov štátnej správy nebolo preukázané, že vlastníctvo dotknutých pozemkov prešlo na miestne JRD v Lietavskej Svinnej. Nevyplýva to ani z rozhodnutia ONV v Žiline, odbor poľnohospodárskeho a lesného hospodárstva zo dňa 21.6.1958. V citovanom rozhodnutí sú taxatívne vymenované iné parcely. Keďže podľa jeho názoru neprešli dotknuté pozemky do vlastníctva miestneho JRD, nemohlo JRD ani platne uzavrieť hospodársku zmluvu s odporcom o kúpe pozemkov do vlastníctva Jednoty Žilina. Poukázal na to, že odporcovi nemohol vzniknúť nárok na vydržanie dotknutých pozemkov. Platne možno vydržať pozemok len za predpokladu, že k dojednaniu účastníkov o prevode nehnuteľnosti došlo medzi riadnym vlastníkom a nie domnelým vlastníkom prevodcu. Ak JRD v danom čase, keď sa uzavierala hospodárska zmluva o prevode pozemkov s Jednotou Žilina v roku 1966, nebolo vlastníkom pozemkov, nemohla ani začať plynúť lehota na vydržanie pozemkov v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka. Navrhovateľ sa zároveň odvolal aj proti určenej povinnosti nahradiť odporcovi trovy konania v celkovej výške 376,81 €. Svojou žalobou o určenie vlastníckeho práva sa domáhal určenia vlastníckeho práva v dobrej viere, že išlo o majetok bývalých urbárikov. Žiadnymi vlastnými úkonmi navrhovateľ neprivodil údajný zákonný prevod dotknutých pozemkov na JRD ani na odporcu a pri legitímnom uplatnení svojho práva by mal platiť trovy konania. Takouto právnou praxou sa znevýhodňujú bývalí vlastníci pôdy, aby si uplatnili svoje nároky v súdnom konaní. Pri tendenčnej a neprehľadnej vtedajšej právnej úprave, ak neobstojí nárok bývalého vlastníka pôdy, dôjde k paradoxu, že navrhovateľ nič nevysúdi a ešte by mal nahradiť trovy súdneho konania odporcovi, vrátane náhrady na jeho právne zastúpenie.

K odvolaniu navrhovateľa proti rozsudku súdu prvého stupňa podal písomné vyjadrenie odporca prostredníctvom svojej právnej zástupkyne. Navrhoval odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť v súlade s ust. § 219 O.s.p. Okresný súd dôsledne vykonal dokazovanie vo veci, toto náležite vyhodnotil a rozhodol vo veci v súlade s právom, keď svoje rozhodnutie podrobne odôvodnil s poukazom na príslušné ustanovenia zákonov.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal napadnutý rozsudok v intenciách uvedených v ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p. rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v súlade s ust. § 221 ods. 1 písm. f), h), ods. 2 O.s.p.

V zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p., súd rozhodnutie zruší, len ak súd prvého stupňa nesprávne vec správne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

V zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., súd rozhodnutí zruší, len ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

V zmysle ust. § 221 ods. 2 O.s.p., ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do právomoci ktorého vec patrí.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku a prislúchajúceho spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa nevykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, z ktorého dôvodu odvolací súd považuje rozsudok súdu prvého stupňa za predčasný.

Súd prvého stupňa v predmetnom spore správne aplikoval v jeho rozsudku citované zákony a pri hodnotení platnosti hospodárskej zmluvy o prevode vlastníctva nehnuteľnosti uzatvorenej dňa 30.9.1966 medzi Jednotným roľníckym družstvom v Lietavskej Svinnej na jednej strane a Jednotou, ľudovým spotrebným družstvom v Žiline na strane druhej zák. č. 81/1949 Sb. n. SNR. Opomenul však vykonať dôkazy v súlade s ust. § 8 citovaného zákona, v zmysle ktorého prevod vlastníckeho práva, danie do árendy, smluvné alebo exekučné zaťaženie majetku uvedeného v § 2 a jeho použitie na ciele odchyľujúce sa od jeho určenia podľa tohto zákona, sú platné len so súhlasom krajského národného výboru. Zákaz zaťaženia sa nevzťahuje na dane, poplatky a iné verejné dávky (zák. č. 81/1949 Sb. n. SNR bol účinný do prijatia zák. č. 229/1991 zo dňa 21.5.1991, účinný dňa 24.6.1991, ktorým bol citovaný zákon zrušený).

Nevykonaním dokazovania v potrebnom rozsahu došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom účastníkom konania.

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa bude vykonať dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámením sa s listinnými dôkaznými prostriedkami a zabezpečiť dôkaz v súlade s § 8 zák. č. 81/1949 Sb. n. SNR, dôkazy vyhodnotiť v súlade s ust. § 132 a nasl. O.s.p. a vo veci opätovne rozhodnúť.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.